

URUTAN KATA NAMA DERIVASI KECIL DAN BENTUK PEMAKAIANNYA

RAMLI BIN ABDUL LATIF

DESERTASIINI DIKEMUKAKAN BAGI MEMENUHI
KEPERLUAN IJAZAH SARJANA PENGAJIAN
BAHASA MODEN

UNIVERSITI MALAYA
FAKULTI BAHASA DAN LINGUISTIK
2000

Perpustakaan Universiti Malaya

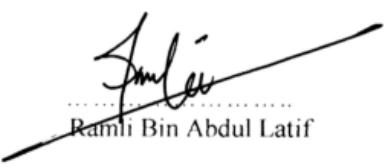

A510574168

PENGAKUAN

“ Saya mengakui bahawa disertasi ini adalah kerja dan usaha saya sendiri kecuali nukilan-nukilan dan ringkasan-ringkasan tertentu yang berkaitan dengan disertasi ini yang tiap-tiap satunya telah diperjelaskan sumbernya.”

Tarikh. 01 . 01 . 2000

.....
Ramli Bin Abdul Latif

Tulisan ini dihadiahkan kepada :

Ibubapaku,

Zainab Bt. Mohammad dan Abdul Latif Bin Jusoh yang sentiasa berkorban dan berdoa bagi menjayakan disertasi ini.

Isteriku,

Wan Hasnah Binti Wan Abdullah yang sentiasa memberi dorongan dan bantuan untuk kejayaanku.

Anak-anakku,

Mohammad Izzat dan Hanis Amira yang menjadi sumber inspirasi dalam menjayakan kajian ini.

Dan ditujukan kepada semua pencinta bahasa Arab sebagai bahasa Al-Qur'ān.

PENGHARGAAN

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على أشرف الأنبياء والمرسلين
وعلى آله وصحبه أجمعين ، أما بعد ..

Bersyukur kepada Allah s.w.t. kerana dengan limpah dan kurnianya penulis dapat menyiapkan kajian ini dalam masa yang telah ditetapkan dengan berkat tunjuk ajar dan kerjasama daripada berbagai pihak.

Pertama sekali, penulis merakamkan setinggi-tinggi penghargaan dan terima kasih kepada penyelia disertasi ini iaitu Yang Berbahagia Ustaz Mohammad Rosdi Bin Ismail. Beliau telah banyak membimbing dan memberi tunjuk ajar kepada penulis sehingga dapat menyiapkan disertasi ini. Budi dan jasa beliau tetap dikenang sepanjang hayat.

Ucapan terima kasih juga diucapkan kepada yang berbahagia Prof. Dato Dr.Asmah Hj. Omar, Dekan Fakulti Bahasa dan Linguistik, Universiti Malaya, serta kakitangan di fakulti tersebut yang banyak memberi kerja sama kepada penulis bagi mengikuti kursus dan menyiapkan disertasi ini.

Tidak lupa juga ucapan terima kasih kepada semua kakitangan di perpustakaan Akademik Universiti Malaya, Nilam Puri kerana memberi kemudahan meminjamkan buku-buku rujukan kepada penulis.

Tidak lupa juga ucapan penghargaan kepada Al Fadhil Ustaz Muhammad Abdul Rahman Penyelaras, kursus Sarjana Pengajian Bahasa Moden, Cawangan

Nilam Puri. Beliau banyak membantu dan memberi tunjuk ajar serta nasihat kepada penulis semasa kursus dan semasa menulis disertasi ini.

Seterusnya ucapan terima kasih kepada isteri yang banyak membantu dalam menaip sebahagian besar disertasi ini, dan penulis mengucapkan jutaan terima kasih kepada semua yang terlibat secara langsung atau tidak langsung, semoga sumbangan dan kerjasama yang diberikan akan mendapat ganjaran pahala dari Allah (S.W.T.) dengan sewajarnya.

Ramli bin Abdul Latif
Kg. Banggol Kulim,
17200 Rantau Panjang
Kelantan.

KANDUNGAN

Pengakuan	i
Penghargaan	iii
Kandungan	v
Pedoman transliterasi	x
Senarai singkatan kata	xii

BAB PERTAMA

PENGENALAN

1.0. Pendahuluan	1
1.1. Permasalahan	2
1.2. Hipotesis dan Objektif Kajian	4
1.3. Skop dan Kaedah Kajian	5
1.4. Rangka Kajian	7

BAB KEDUA

PENGERTIAN MORFOLOGI DAN BENTUK - BENTUKNYA

2.0. Pendahuluan	9
2.1. Pengertian Morfologi	9
2.2. Morfologi Arab	10
2.3. Perkembangan ilmu Morfologi Arab	11
2.3.1. Peringkat Pertama	11

2.3.2. Peringkat Kedua	12
2.3.3. Peringkat Ketiga	12
2.4. Morfem	13
2.4.1. Morfem Bebas	14
2.4.2. Morfem Terikat	14
2.5. Kata Timbang Morfologi	18
2.5.1. Rahsia Pemilihan Huruf (ج ، ع ، ف) Sebagai Kata Timbang	19
2.5.2. Cara - cara Melakukan Penimbangan (Mewazan) Perkataan Bahasa Arab	20
2.6. Proses Pembentukan Kata Bahasa Arab	25
2.6.1. Kata Kerja dan Makna Kandungannya	26
2.6.2. Bahagian - bahagian Kata Kerja (KK)	27

BAB KETIGA

DERIVASI (ISYTIQAQ)

3.0. Pendahuluan	31
3.1. Definisi Derivasi	32
3.2. Kepentingan Derivasi	33
3.3. Bahagian - bahagian Derivasi	34
3.3.1. Derivasi Kecil	35
3.3.2. Derivasi Besar	38
3.3.3. Derivasi Terbesar	41
3.3.4. Akronim	42
3.4. Tujuan Derivasi	45
1. Menentukan Jantina	46
2. Menentukan Bilangan	46

3. Untuk Menentukan Masa / Kala	46
4. Untuk Menentukan Fungsi Nahuan	47
5. Menentukan KK Transitif dan Tak Transitif	47
6. Membezakan Di Antara Aktif dan Pasif	47
7. Menyatakan Tempat	48
8. Meringkaskan Ayat	48
9. Mengembangkan Makna	48
10. Menyenangkan Sebutan	48
11. Memudahkan Pemahaman Makna	49
12. Menjaga Keunggulan Bahasa Arab	49
13. Memberi Makna Yang Tepat	49
14. Perbezaan Dengan Bahasa Asing	50

BAB KEEMPAT

KATA NAMA DERIVASI KECIL

4.0. Pendahuluan	51
4.1. Kata Nama Pelaku	51
4.1.1. Bentuk - bentuk KN Pelaku	53
4.1.2. Bentuk - bentuk KN Pelaku daripada KK Bukan Triliteral	58
4.1.3. Ciri - ciri KN Pelaku	59
4.1.3. Perbezaan Antara KN Pelaku Dengan Kata Kerja	60
4.1.4. Fungsi - fungsi KN Pelaku	65
1. KN Pelaku yang Mempunyai KN Zat	65
2. KN Pelaku yang Mempunyai Kata Kerja (KK)	66
4.1.5. Kedudukan KN Pelaku Di Dalam Ayat	71
4.1.5.1. Sebagai Tonggok Ayat	72

4.1.5.2.Sebagai Sisipan Ayat	74
4.1.5.3.Sebagai Pelengkap Ayat	76
4.2. Kata Nama Objek	77
4.2.1.Cara - cara Pembentukan KN Objek	77
a. KK Trilateral	77
b. KN Objek Daripada KK Bukan Trilateral	80
c. Wazan - wazan KN Objek Yang Tidak Berkaedah	81
4.3. Kata Nama Perbandingan	85
4.3.1.Kata Timbang (Wazan) KN Perbandingan	86
4.3.2.Syarat - syarat Pembentukan KN Perbandingan	88
4.3.3.Pembentukan KN Perbandingan Yang Tidak Mencukupi Syarat	94
4.3.3.1.Perkataan Yang Tidak Berciri Kata Kerja	95
4.3.3.2.Kata Kerja Bukan Trilateral	96
4.3.3.3.Kata Kerja Negatif dan Kata Kerja Pasif	97
4.3.3.4.KK Statik dan KK yang Maknanya Tidak Boleh Dibandingkan	98
4.3.4.Bentuk Pemakaian KN Perbandingan Dalam Ayat Bahasa Arab	100
4.3.4.1.KN Perbandingan Yang Tidak Disertakan Dengan Dengan (الـ) Dan Tidak Menjadi Sandaran (الاـضافة)	100
4.3.4.2.KN Perbandingan Yang Disertakan Dengan Fonem (الـ)	102
4.3.4.3.KN Perbandingan Yang Disandarkan Kepada KN Indifinit	104
4.3.4.4.KN Perbandingan Yang Disandarkan Kepada KN Difinit	105
4.3.5.Kedudukan KN Perbandingan Di Dalam Ayat	107
4.3.5.1.Sebagai Kata Tonggak	107

4.3.5.2.Sebagai Sisipan	109
4.3.5.3.Sebagai Kata Bantu (Pelengkap)	111
4.4. Adjektif Kekal	112
4.4.1.Wazan - wazan Adjektif Kekal	114
4.4.2.Adjektif Kekal Daripada KK Bukan Triliteral	117
4.5. KN Hiperbola	118
4.5.1.Bentuk KN Hiperbola	118
4.6. KN Tempat Dan KN Masa	119
4.6.1.Bentuk - bentuk KN Tempat Dan KN Masa	120
4.7. KN Alat	122
4.7.1.Bentuk - bentuk KN Alat	122
4.7.2.Pandangan Ahli Linguistik Tentang KN Alat	123

BAB KELIMA
RUMUSAN DAN CADANGAN

5.0.Pendahuluan	125
5.1.Rumusan	125
5.2.Cadangan	127
5.3.Penutup	128
Bibliografi	130

PEDOMAN TRANSLITERASI HURUF ARAB KE HURUF RUMI

1. KONSONAN

Konsnan pada huruf Arab tidak semua mempunyai padanan dengan huruf rumi. Pada beberapa konsonan tertentu ia boleh dirumikan, tetapi pada beberapa konsonan tertentu terpaksa dilakukan beberapa tambahan. Hal tersebut dapat dilihat di bawah :

Huruf Arab	Huruf Rumi
ا	- (a)
ب	b
ت	t
ث	th
ج	j
ح	h
خ	kh
د	d
ذ	dh (z)
ر	r
ز	z
س	s
ش	sy

ص	ṣ
ض	d
ط	t
ظ	z
ع	'
غ	gh
ف	f
ق	q
ك	k
ل	l
م	m
ن	n
و	w
ه، هـ	h
ء	'
ي	y
ة	t

2. Dalam sistem vokal Arab ada vokal pendek, ada vokal panjang dan ada diftong

1. Pendek

/ _____ a
/ _____ i
/ _____ u

2. Panjang

| _____ ā
| _____ ī
| _____ ū

3. Diftong

اي _____ ay
او _____ aw

SINKATAN KATA

1. KN.	Kata Nama
2. KK	Kata Kerja
3. KT	Kata Timbang
4. KKkl	Kata Kerja Kala Lampau
5. KKkn	Kata Kerja Kala Kini
6. Kkim	Kata Kerja Imperatif
7. Dr.	Doktor
8. Bil	Bilangan
9. TT	Tanpa Tarikh
10. TP	Tanpa Penerbit
11. F	Feminin
12. M	Maskulin
13. P	Perempuan
14. L	Lelaki
15. Hj.	Haji
16. Hjh.	Hajah
17. Juz.	Juzu'